

Recenzja

Jarosław Barański, Andrzej Steciwko (red.)

Relacja lekarz–pacjent. Zrozumienie i współpraca

Doctor–patient relationship. Understanding and cooperation

Elsevier Urban i Partner, Wrocław 2013, s. 182, ISBN 978-83-7609-866-1

Ciekawe i ważne zagadnienia wzajemnych relacji między lekarzem a pacjentem nurtują medycynę od dawnych czasów. Prawie równocześnie dotarły na me biurko celem omówienia dwie książki o tej samej tematyce. Pierwsza to *Grupowy trening balintowski. Teoria i zastosowanie* pod redakcją prof. Bohdana Wasilewskiego i dr Lilianny Engel. Druga to obecne dzieło, którego redakcję naukową zawdzięczamy prof. Andrzejowi Steciwce i dr. hab. Jarosławowi Barańskiemu. Noty o autorach wyliczają 11 osób (redaktorzy-autorzy są odnotowani osobno na ostatniej stronie okładki). Wśród nich przeważają pracownicy naukowcy ośrodków Wrocławia i Opola oraz przedstawiciele medycyny, szczególnie medycyny rodzinnej. Wiąże się to w dużej mierze z miejscami działalności prof. Steciwki, specjalisty aż pięciu dziedzin medycyny, byłego kierownika Katedry Medycyny Rodzinnej we Wrocławiu. Poszczególne teksty mają przeważnie kilku współautorów, sześć jest napisanych przez pojedynczych autorów. W wydaniu książki pomógł grant naukowy firmy Servier.

Wstęp pióra obu redaktorów przywołuje poprzednie i planowane prace o wiedzy i metodach porozumiewania się lekarza z chorym i jego rodziną, o stresie i wypaleniu zawodowym oraz o agresji w zespołach opieki zdrowotnej.

Pierwszą część (7 artykułów) otwiera tekst o panoramie problemów wzajemnego zrozumienia i współpracy lekarza i pacjenta, drugi

– podkreśla rolę zaufania, trzeci omawia troskę, empatię i wsparcie. Tematami dalszych są: odkrywanie potrzeb pacjenta, jego intymność i prywatność, tak często roztrząsane zagadnienia wdzięczności i bioetyczne spory o autonomię pacjenta.

Druga część (11 artykułów) to *Pragmatyczne aspekty budowania więzi z pacjentem*. Kolejne teksty przedstawiają: aspekty współpracy lekarza i pacjenta, bariery w ich budowaniu, elementy negocjacji relacji, udział pacjenta w decyzjach medycznych, zmniejszanie poziomu lęku u przewlekłe chorych, wpływ samooceny lekarza na relację, promocję zdrowia w pracy lekarza i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, rolę gabinetu lekarskiego w kształtowaniu relacji lekarz–pacjent, konflikt między potrzebami chorych a ograniczeniami usług medycznych oraz problemy roszczeń prawnych i skarg pacjentów. Poza jednym wszystkie artykuły są zaopatrzone w wybrane pozycje bibliograficzne polskie i zagraniczne.

Godna uznania jest szata edytorska. Dobry papier, zróżnicowana krojem i barwą czcionka. Tytuły, podtytuły, ważniejsze fragmenty tekstu i zawartość ramek mają barwę czerwoną. Poręczny format, twarda, barwna, estetyczna, laminowana okładka.

Książkę winni poznać wszyscy przyszli i obecni pracownicy medyczni, szczególnie podstawowej opieki zdrowotnej.

Henryk Gaertner